

Fagplan For videreutdanning i

Psykisk helsearbeid. Fagspesifikk fordypning i fysioterapi

30 studiepoeng

Godkjent avdelingsstyret AHS

Etableringstillatelse godkjent av høgskolestyret HiST

Revidert utgave godkjent 29.06.04 og 20.09.05

Innholdsfortegnelse

1	Innledning	4
2	Mål for studiet	4
2.1	Overordnede mål for studiet.....	4
3	Målgruppe og opptakskrav	6
3.1	Målgruppe	6
3.2	Opptakskrav	6
4	Studiekvalitet	6
4.1	Utdanningsplan.....	6
4.2	Evalueringsplan.....	6
5	Faglig innhold og organisering av studiet.....	6
5.1	Oversikt over faglig innhold i studiet.....	6
5.2	Undersøkelses og funksjonsvurderinger, 9 studiepoeng.....	7
5.2.1	Læringsmål.....	7
5.3	Individrettet arbeid, 12 studiepoeng.....	8
5.3.1	Læringsmål.....	8
5.4	Grupperettet arbeid, 9 studiepoeng	9
5.4.1	Læringsmål.....	9
5.5	Oversikt over hovedemner, delemner og studiepoengfordeling	9
6	Studieform og læringsaktivitet.....	9
6.1	Arbeidsformer i studiet.....	9
7	Praksisstudier	10
7.1	Mål	10
7.2	Omfang av praksis.....	10
7.2.1	Ordinær 8 ukers praksis.....	10
7.2.2	Psykomotorisk fysioterapi - praksis	11
8	Vurderingsordninger	11
8.1	Tilstedeværelse	11
8.2	Forprøver	11
8.2.1	Praksis	12
8.2.2	Skriftlig individuell oppgave i psykomotorisk undersøkelse	12
8.2.3	Praksisrapport.....	12
9	Eksamensordning	12
9.1	Fordypningsoppgave, 30 studiepoeng.....	13
9.2	Klinisk eksamen i fysioterapi	13
10	Krav til kvalifikasjoner til undervisningspersonalet	13
11	Litteratur/kilder	13

1 Innledning

Denne fagplanen bygger på ” Rammeplan for videreutdanning i psykisk helsearbeid ”, godkjent av Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet i april 1997. Dette studiet er et videreutdanningstilbud til fysioterapeuter som ønsker å utvikle sin kompetanse i psykiatrisk og psykosomatisk fysioterapi. Innenfor rammen av de 30 studiepoeng, vil det bli undervist i ulike metoder for fysioterapeutiske tiltak, undersøkelse og behandling. Den psykomotoriske fagtradisjonen vil stå sentralt og den psykomotoriske undersøkelsen, behandling og teoretisk forståelse vil bli vektlagt.

Psykomotorisk takstkompetanse

For å få anledning til å søke Rikstrygdeverket om rett til å bruke psykomotorisk takst, etter endt utdanning må studenten:

- Fullføre i alt 72 timers veiledning på egne undersøkelses og behandlingsferdigheter. Deler av dette vil bli lagt til skoleåret, deler av det må tas selvfinansiert i etterkant.
- Dokumentere minst 200 timers arbeid med psykomotorisk fysioterapi under veiledning av psykomotorisk fysioterapeut som er godkjent av skolen. Deler av dette kan tas i psykiatripraksisen, resten må tas innen studenten avlegger klinisk eksamen i psykomotorisk fysioterapi. Deler av denne veiledningen må dekkes av studenten selv.
- Delta på veilednings seminar etter avlagt eksamen i psykisk helsearbeid. Veiledningsseminaret er studentfinansiert
- Kunne dokumentere minst 20 timers egenbehandling i psykomotorisk fysioterapi, utført av psykomotorisk fysioterapeut. Egenbehandlingen dekkes av studenten selv.
- Avlegge og bestå en klinisk eksamen i psykomotorisk fysioterapi som skolen vil arrangere. Eksamen er studentfinansiert.

2 Mål for studiet

2.1 Overordnede mål for studiet

Studiet tar sikte på å kvalifisere fysioterapeuter til å arbeide med mennesker som har fysiske og/eller psykosomatiske problemer. Dette inkluderer både mennesker som har lette, middels tunge og tunge psykiatriske lidelser.

Dyktiggjøring for anvendelse av den ervervede kompetansen på ulike arenaer for yrkesutøvelse

Arenaer for yrkesutøvelsen kan være institusjoner og andre enheter innenfor psykisk helsevern, kommunehelsetjenesten både private institutter og offentlig sektor. Andre aktuelle arbeidsfelt er sykehusavdelinger som ikke nødvendigvis ligger inn under psykisk helsevern som for eks. smerteklinikker, psykosomatiske avdelinger, kreftavdelinger, skoler og barnehager, HMS - tjenesten m. fl. Vi ser at de kunnskapene dette fagområdet representerer har sin anvendelsesmulighet i de fleste sammenhenger hvor en vanskelig livssituasjon eller følelsesmessige og psykososiale forhold er viktige faktorer i problematikken.

Kompetanseutvikling

Studentene skal tilegne seg solid teoretisk og klinisk kunnskap med hensyn til undersøkelser, funksjonsvurderinger og terapeutiske arbeidsmåter, både individuelt og i gruppesammenheng.

Perspektivsetting

Det vil bli lagt vekt på å utvikle forståelse for sammenhengen mellom teoretiske perspektiver og kliniske arbeidsmåter. Klargjøring av teoretisk forankring med hensyn til kroppssyn og menneskesyn vil tillegges en spesiell betydning.

Et sentralt element i utdanningen er å utvikle forståelse for kroppen som sammensatt fenomen; som sentrum for opplevelse og erfaring, som uttrykksfelt og som biologisk og biomekanisk fenomen. Det innebærer å erkjenne at kroppen er en viktig informasjonskilde til forståelse av menneskers erfarings- og meningsverden, til deres livshistorier og til deres psykiske lidelser.

Dette betyr også at det knytter seg store terapeutiske muligheter til kroppslige tilnærmingsmåter, samtidig som en også ved kroppslig tilnærming kan undergrave så vel som styrke menneskelig selvfølelse og selvtilit, deres mestringsevne og selvstendighet.

Fysioterapi som relasjonell virksomhet

Det vil bli lagt vekt på å skape forståelse for fysioterapi som relasjonell virksomhet. Et hvert møte med en pasient er et møte både med et annet menneske og med egne følelser, holdninger og verdier. Studiet skal stimulere studentene til å reflektere over hvordan disse blir aktivisert i samspillet med andre. Dette innebærer refleksjon over hvordan personlige og faglige forhold påvirker hverandre, og hvordan studentens egen personlighet, erfaringer og kulturelle bakgrunn virker inn på møtet og samspillet med pasienter og kolleger.

Studentene må oppmuntres til å reflektere over hvordan de forvalter egen faglig kompetanse, og se dette opp i mot hvilken kompetanse de tillegger pasienten og hans/hennes syn på egne problemer, ressurser og muligheter. Dette gjelder i alle sammenhenger, og ikke minst i møter med alvorlig sinnslidende og med pasienter som har en annen kulturell bakgrunn, og dermed en annen virkelighetsforståelse.

Formidling

Det vil også legges vekt på å fremholde sammenhenger mellom tenkning, fagutøvelse, fagspråk og fagformidling både muntlig og skriftlig. Formidling av faglige forhold slik at fysioterapeuten samtidig uttrykker respekt, innbyr til samarbeid og blir forstått både av pasienter og samarbeidspartnere vil bli vektlagt i studiet.

Holdninger

Det er et mål at studiet skal bidra til at studentene utvikler en kritisk og undersøkende holdning samtidig som de også utvikler kreative og syntesedannende evner. Etisk refleksjon må knyttes opp til fagutøvelse og samarbeid både med pasienter, pårørende og annet personell.

Psykomotorisk kompetanse

Studiet har som mål å gi studentene de grunnleggende kunnskapene og ferdighetene som skal til for å gjennomføre en psykomotorisk undersøkelse og behandling. Studentene skal kunne anvende psykomotorisk fysioterapi i forhold til pasienter på ulike arenaer innenfor psykisk helsevern og førstelinjetjenesten. De skal kunne vurdere når psykomotorisk fysioterapi er indisert og de skal kunne tilby hensiktsmessig behandlingstilbud også der hvor psykomotorisk fysioterapi ikke er indisert. For at de psykomotoriske kunnskapene og ferdighetene skal modnes og integreres, og studentene få de nødvendige erfaringene med oppfølging av pasienter over tid, og for at psykomotorisk takstkompetanse kan søkes, må studentene arbeide videre med veiledet psykomotorisk fysioterapi og fremstille seg for en klinisk eksamen.

3 Målgruppe og opptakskrav

Basis for studiet

Studiet bygger på den grunnleggende forutsetning at fysiske, psykologiske og sosiale faktorer gjensidig påvirker hverandre i et samspill, og at vi ved å intervenere i forhold til en av disse faktorene kan påvirke dette samspillet. Fysioterapeuters særlige kompetanse er å vurdere og påvirke de kroppslige forholdene i dette samspillet..

3.1 Målgruppe

Fysioterapeuter som ønsker å kvalifisere seg til å arbeide med mennesker som har fysiske, psykiatriske og/eller psykosomatiske problemer.

3.2 Opptakskrav

Studiet bygger på grunnutdanning i fysioterapi og gjennomført 30 studiepoeng tverrfaglig studium i psykisk helsearbeid.

4 Studiekvalitet

4.1 Utdanningsplan

Ved starten av studiet gjøres det avtale mellom HiST og studenten om utdanningsplan for å sikre gjensidig og forpliktende samarbeid. Utdanningsplanen inneholder institusjonens ansvar og forpliktelser overfor studenter, og studentens ansvar og forpliktelser overfor institusjonen og medstudenter.

4.2 Evaluering av studiet

Evaluering av studiet er et viktig bidrag for å sikre studiekvalitet og utvikling av studiet. Studentene gir skriftlig og muntlig evaluering på slutten av året.

5 Faglig innhold og organisering av studiet

5.1 Oversikt over faglig innhold i studiet

Studiet er organisert som et deltidsstudium over et år. Det vil bli to samlinger i 1. semester og tre samlinger i 2. semester.

Det vil bli undervist i den psykomotoriske undersøkelse og behandling, studentene vil også få en introduksjon til andre metoder. Studiet krever en betydelig egeninnsats i form av selvstudium, kollokviegrupper uten lærer og anvendelse av det praktiske lærestoffet i eget arbeid med pasienter. Det er en forutsetning at studentene anvender det praktiske lærestoffet på egne pasienter jevnlig i løpet av året.

Studenter som ønsker å kvalifisere seg i metoden psykomotorisk fysioterapi må gjennomføre kravene skissert i kule -punktene i kapittel! "Innledning."

Gjennomløpende arbeid er føring av loggbok/dagbok, kollokviegrupper, arbeid med egne pasienter på egen arbeidsplass, journalføring, gruppearbeidsmetoder.

5.2 Undersøkelses og funksjonsvurderinger, 9 studiepoeng

Studentene skal kunne gjennomføre undersøkelser og vurderinger av pasientens kroppsfunksjon. Studenten skal kunne sette kroppens symptomer inn i et større perspektiv. De skal se hans kroppslige plager i sammenheng med hans livssituasjon og hans opplevelse av denne, og kunne integrere dette i de tiltakene som settes i verk. Om ønskelig skal fysioterapeuten hjelpe pasienten til økt erkjennelse av denne sammenheng.

De håndverksmessige sidene ved fysioterapifaget vektlegges kombinert med oppøving av god klinisk vurderingsevne, kommunikasjon og relasjonskompetanse. Kroppslige og verbale tilnærmingmåter skal utfylle hverandre på en god måte ut i fra pasientens behov.

I den praktiske ferdighetstreningen kommer studentene svært nær hverandre, og denne nærheten bør også utnyttes til en felles refleksjon og kommunikasjon over hvilke forhold som skaper gode og mindre gode samhandlingssituasjoner.

5.2.1 Læringsmål

Studentene skal i studiet arbeide med å:

- Etablere kontakt med mennesker som har ulike former for psykiske og psykosomatiske og psykiatriske lidelser
- Øke sin innsikt i andre menneskers opplevelsesverden, kunne få fram relevante opplysninger om denne
- Kunne gjennomføre den psykomotoriske undersøkelsen, gjøre relevante vurderinger og konklusjoner på denne
- Fokusere på ressurser
- Vurdere pasientens motivasjon, vilje og sykdomsinnsikt i forhold til aktuelle behandlingstiltak
- Kunne velge ut og anvende relevante undersøkelses og vurderingsformer, tilpasset den enkelte bruker
- Ivareta pasientens medvirkning, eget ansvar og verdighet i undersøkelsessituasjonen
- Respektere pasientens egen kompetanse på sin egen kropp og livssituasjon
- Vurdere om fysioterapitiltak er aktuelle eller ikke
- Vurdere hvilke terapeutiske mål og virkemidler som skal benyttes når fysioterapi er indisert
- Formidle sentrale vurderinger til pasienten og andre samarbeidspartnere

På bakgrunn av de undersøkelser og vurderinger som er gjort skal studentene kunne anvende psykomotoriske prinsipper for dosering, metodevalg og progresjon i fysioterapitiltak som iverksettes, eventuelt velge andre tilnærminger der det er indisert. Dette gjelder enten det velges individuelt rettet arbeid eller grupperettet arbeid, slik at pasienten kan få den best mulige progresjon. Dette skal gjøres i samarbeid med pasienten slik at dennes fysiske, psykiske og sosiale funksjonsnivå kan bedres og at pasienten etter endt behandling blir bedre i stand til å møte hverdagens utfordringer ut i fra sin livshistorie og livssituasjon.

5.3 Individrettet arbeid, 12 studiepoeng

Tiltakene kan bestå i:

- Veiledning og rådgivning
 - Behandling, som kan være omstillende behandling, symptombehandling, støtte og vedlikeholdsbehandling eller aktivisering
 - Forebyggende tiltak
 - Helsefremmende tiltak
 - Rehabiliterende tiltak
- Tiltakene utarbeides i samarbeid med pasienten, hvor pasienten selv er aktivt medvirkende.
- Det å få pasienten til å medvirke aktivt og være med på å ta ansvar for det som skal skje er ofte et viktig tiltak i seg selv. I dette ligger at vi skal hjelpe pasienten til å utvikle tro på seg selv, se sitt eget verd og til å se sine egne ressurser.
- Fysioterapeutens relasjonskompetanse, kommunikasjons - og samarbeidsferdigheter vil her være viktige faktorer for å få et godt behandlingsresultat.

5.3.1 Læringsmål

Studentene skal i løpet av studiet arbeide med å dyktiggjøre seg i å:

- Anvende psykomotorisk teori og fysioterapeutiske ferdigheter i behandling av pasienter med psykiske og/eller psykosomatiske lidelser.
- Utvikle forståelse for respirasjonens betydning i forhold til anspenhet og psykiske lidelser, respirasjonens betydning for progresjonen i behandlingen.
- Ta hensyn til de forhold som framkommer i anamnesen og pasientens opplevelse av sin situasjon når det gjelder valg av behandling og progresjon i de tiltakene som velges.
- Påvirke lokale og generelle kroppslige forhold innenfor en helhetlig behandling
- Anvende ulike metoder ut fra pasientens behov og reaksjoner på behandlingen
- Utvikle erfaring med å være i kontakt med egne opplevelser i samhandlingen med pasienten og reflektere over sine egne reaksjoner på det som skjer i samhandlingen med pasienten.
- Utvikle varhet ovenfor pasientens signaler og kroppslige reaksjoner på behandlingen, og kunne justere behandlingen i tråd med disse observasjonene
- Være bevisst på og anvende den verbale kommunikasjonen på en hensiktsmessig måte i behandlingen
- Være bevisst på perspektivet og menneskesynet som studenten til en hver tid arbeider innenfor.
- Kunne etablere, vedlikeholde og avslutte behandlingsallianser

5.4 Grupperettet arbeid, 9 studiepoeng

Grupperettet arbeid er en sentral arbeidsform for fysioterapeuter. Det å arbeide i grupper kan for mange pasienter være svært fruktbart. De kan der få anledning til å prøve ut mange sider ved seg selv i samhandling med andre, og bedre sitt fysiske og psykososiale funksjonsnivå.

5.4.1 Læringsmål

Studentene skal tilegne seg:

- Kunnskap om gruppeprosesser, gruppestrukturer og gruppesammensetning
- Kunnskaper om å lede grupper og å anvende ulike gruppemetoder som tiltak og i forhold til forskjellige pasientgrupper med ulike behov og funksjonsevne
- Kunne sette sammen hensiktsmessige grupper etter forutgående samtale og undersøkelse av pasientene
- Observere og evaluere samspillet i gruppen og gruppeprosessene slik de utspiller seg
Evaluere selve gruppesesjonen og den enkelte pasientens funksjon og bevegelseskvalitet og bevegelsesuttrykk i gruppen.
- Kunne vurdere behovet for verbal intervensjon i gruppen og være i stand til å gjennomføre denne på en måte som fremmer den enkelte deltakers prosess.
- Ferdigheter i å lede en terapeutisk samtale om gruppedeltakernes opplevelser
- Gi relevant faglig tilbakemelding til pasientene underveis og legge til rette for at det utvikles planer for videre oppfølging av de pasienter som trenger det.

5.5 Oversikt over hovedemner, delemner og studiepoengfordeling

Hovedemner	Delemner	Studiepoeng Sum
Hovedemne 1 Individrettet arbeid	1 A undersøkelse og funksjonsvurderinger	9
	1 B behandling og tiltak	12
Hovedemne 2 Grupperettet arbeid	2 A Gruppeferdigheter	9
	Sum	30

6 Studieform og læringsaktivitet

6.1 Arbeidsformer i studiet

Studiet vil ta utgangspunkt i studentaktive arbeidsformer. Studiet skal tilrettelegges for at studentene kan gå inn i en aktiv læreprosess som fremmer selvstendig arbeid og tenkning, og som kan videreutvikle faglige og tverrfaglige samarbeidsformer.

Forelesninger

Pasientrelatert arbeid

Egenstudier

Tilrettelagt arbeid

Ferdighetstrening

Arbeidskrav

Oppgaveskriving

Refleksjonsgrupper

Arbeid i gruppe

Veiledning

Praksis

7 Praksisstudier

Studenter som ønsker å kvalifisere seg til psykomotorisk takstkompetanse må gjennomføre to forskjellige praksisstudier

7.1 Mål

- Studenten skal videreutvikle sine erfaringer og sin evne til å observere, undersøke, vurdere og iverksette relevante handlinger gjennom kommunikasjon og samhandling med pasienter og pårørende i en tverrfaglig kontekst. Studenten skal øke sine ferdigheter i brukersamarbeid og i tverrfaglig samarbeid.
- Studenten skal med utgangspunkt i egen fagkompetanse identifisere behov, igangsette og evaluere tiltak i samhandling med pasient / bruker.
- Studenten skal møte de utfordringene som ligger i forskjellige roller og posisjoner mellom hjelper og bruker, og der det er nødvendig å forholde seg til ulike faktorer som f.eks. makt, kultur og organisasjon.
- Studenten skal få mulighet for å anvende ny teoretisk kunnskap.
- Praksisstudiet skal gi erfaring med brukergrupper / institusjoner / arbeidsmåter innen psykisk helsearbeid som atskiller seg vesentlig fra den praksis / erfaring studenten har fra tidligere / nåværende arbeidssted.
- Studenten skal skaffe seg erfaring med utøvelse av ulike psykiatriske og psykosomatiske fysioterapeutiske tiltak. Tverrfaglig samarbeid og brukermedvirkning skal vektlegges.
- Studenten skal i minst en av de to praksisene skaffe seg erfaring med å arbeide i gruppe.
- De skal utvikle ferdigheter i å undersøke pasienter, planlegge å gjennomføre ulike former for tiltak.
- Studenten skal anvende den psykomotoriske undersøkelsen der det er hensiktsmessig, og der det ikke er hensiktsmessig skal studenten begrunne dette ut ifra psykomotorisk teori.
- For den psykomotoriske kommunepraksisen er det et mål at studentene skal få anledning til å følge pasienter over en lengre behandlingsperiode og forholde seg til de reaksjoner som kommer fram i løpet av behandlingen og dosere i forhold til disse. Studenten skal i løpet av denne tiden aktivt søke å bruke den veiledning som er til rådighet, og skal etter endt kommunepraksis være i stand til å arbeide selvstendig med undersøkelse og behandling av pasienter som er henvist til psykomotorisk fysioterapi.

7.2 Omfang av praksis

7.2.1 Ordinær 8 ukers praksis

- Praksisstudiets omfang er 12 studiepoeng, og organiseres som 8 sammenhengende uker i 2. studieår
- Studietiden er 30 timer pr. uke i klinisk praksis
- det er ikke anledning til å samle opp fritid for å redusere antall uker
- 90 % tilstedeværelse må dokumenteres av veileder

7.2.2 Psykomotorisk fysioterapi - praksis

Studentene skal i tillegg til den ordinære praksisperioden

- dokumentere i alt 200 timers veiledet arbeid med psykomotorisk fysioterapi før de kan søke om takstkompetanse.
- dokumentere 72 timer veiledning tilknyttet dette. Dette er en viktig del av læringen av den psykomotoriske metoden, og helt nødvendig for å få den nødvendige integreringen av stoffet.
- Studentene må selv søke midlertidig tillatelse fra trygdekontoret for å bruke den psykomotoriske taksten. For å få anledning til å søke om midlertidig bruk av den psykomotoriske taksten må arbeidskrav være bestått.
- De må selv skaffe seg en egnet arbeidsplass for denne praksisen. Egen arbeidsplass i denne praksisen kan brukes dersom den er egnet og pasientgrunnlaget er egnet.

Høgskolen skaffer praksisplasser og godkjenner veiledere etter nærmere fastsatte regler. Det er utarbeidet eget reglement og kriterier for godkjenning av praksis.

8 Vurderingsordninger

Vurderingsordningene er utarbeidet for å gi student og Høgskole fortløpende informasjon om studentens faglige og personlige utvikling, studieforløp og framgang, samt utdanningens kvalitet. Hensikten med vurderingsordningene er å sikre brukere, pårørende og offentlighet at studenten har tilegnet seg de kunnskaper og ferdigheter som fagplanen forutsetter.

Vurderingsordningene er utarbeidet med utgangspunkt i

- Gjeldende Rammeplan for videreutdanning i psykisk helsearbeid
- Gjeldende Lov om universiteter og høyskoler
- Gjeldende Forskrift om eksamen ved Høgskolen i Sør-Trøndelag

8.1 Tilstedeværelse

Det vises til "Reglement og utfyllende bestemmelser for studiene ved Avdeling for helse- og sosialfag".

8.2 Forprøver

I følge Forskrift om eksamen ved Høgskolen i Sør- Trøndelag, § 2 kan forprøver være: "Obligatoriske test som ikke gir studiepoeng, men som må vurderes til bestått i ifølge de kriterier som er bestemt for forprøven". Forprøver skal være gjennomført og bestått før studentene kan fremstille seg til eksamen.

Forprøver vurderes til bestått/ikke bestått.

Studiet har følgende forprøver :

8.2.1 Praksis

- praksis vurderes til bestått/ ikke bestått, og er et samarbeid mellom student, praksisveileder og lærer. Ved uenighet tiltrer den faglige ansvarlige ved utdanningen som ekstern sensor.
- skriftlige arbeidskrav/forprøver i praksisperioden, må være godkjent av høgskolen før praksis kan vurderes til bestått.
- dersom en student står i fare for å få vurdert praksis til ikke bestått, skal han/hun ha skriftlig forvarsel fra høgskolen minst 3 uker før praksisstudiets slutt.
- Praksisstudier skal være vurdert til bestått før studenten kan framstille seg til eksamen.

8.2.2 Skriftlig individuell oppgave i psykomotorisk undersøkelse

- Studenten skal innlevere tre psykomotoriske undersøkelser, med refleksjoner omkring de personlige utfordringene studenten opplevde. Undersøkelsen må være foretatt på pasienter.
- Tidspunkt: 1. semester
- Vurderingsuttrykk: Bestått/ikke bestått
- Tilbakemeldingsform: Felles refleksjoner om de personlige utfordringene i refleksjonsgruppene. Undersøkelsene vil også danne grunnlag for praktisk trening og veiledning.
- Dette arbeidskravet må være bestått for at studenten skal få anledning til å søke om å få bruke den midlertidige taksten for psykomotorisk fysioterapi.

8.2.3 Praksisrapport

- Studentene skal levere en praksisrapport etter avsluttet 2 linjepraksis. Denne skal inneholde to undersøkelser, hvor de drøfter undersøkelses og behandlingsforløp.
- En undersøkelse hvor konklusjonen på undersøkelsen ble at pasienten ikke egnet seg for psykomotorisk fysioterapi, undersøkelsesresultat gjengis og konklusjon begrunnes. Beskriv og begrunn de tiltak som ble valgt istedenfor psykomotorisk fysioterapi.
- En undersøkelse hvor resultatet ble at du vurderte psykomotorisk fysioterapi eller en tilpasset form for psykomotorisk fysioterapi til å være indisert. Undersøkelsen beskrives og konklusjon på denne gjengis og du begrunner dine valg.
- Tidspunkt: Etter avsluttet praksisperiode
- Vurderingsuttrykk: Bestått/ikke bestått
- Tilbakemeldingsform: skriftlig og i gruppe.

9 Eksamensordning

I følge Forskrift om eksamen ved Høgskolen i Sør - Trøndelag kan eksamen være: "skriftlig eksamen, muntlig eksamen, prosessvurdering underveis i emnet, presentasjon av praktisk oppgave, demonstrasjon av individuell ferdighet, bedømmelse av studentarbeider samlet i mapper, prosjektrapport, presentasjon av prosjekt, rapport over laboratorie- eller praksisstudier".

Ved eksamen benyttes bokstavkarakterer fra A til F, der A er beste og E dårligste ståkarakter.

mens F gis ved ikke bestått. Vurderingene kan også graderes med karakterene Bestått og Ikke bestått (jf eksamensforskriften § 10).

Studiet har følgende eksamener:

9.1 Fordypningsoppgave, 30 studiepoeng

Studenten skal i løpet av studietiden utarbeide en fordypningsoppgave med muntlig etterprøving i et faglig relevant tema. Fordypningsoppgaven kan skrives individuelt eller i gruppe og skal ha et omfang på 30 sider +/- 10%. Valg av tema skal godkjennes, og det gis veiledning inntil 4 timer i forbindelse med oppgaven. Fordypningsoppgaven har en studieinnsats på 30 studiepoeng, med 2000 sider pensum, hvorav 500 sider er selvvalgt. Det er utarbeidet egne retningslinjer for fordypningsoppgaven.

Forutsetninger for å framstille seg til eksamen: Praksisstudier og arbeidskraver utført og bestått.

Vurderingsuttrykk: Skriftlig besvarelse må være vurdert til E eller bedre for at studenten skal kunne framstille seg til individuell muntlig etterprøving. Fordypningsoppgaven med muntlig etterprøving vil bli vurdert med graderte bokstavkarakterer.

9.2 Klinisk eksamen i fysioterapi

De studentene som ønsker å få psykomotorisk takstkompetanse fra rikstrykdeverket, avlegger en klinisk eksamen for en eksamenskommisjon. Praktiske ferdigheter, evne til varhet og hensyntaken til pasientens reaksjoner vektlegges, samt valg av hensiktsmessige tiltak i forhold til de problemer som undersøkelsen avdekker. Evne til å knytte sammen teori og praksis vil bli vurdert.

For å få fremstille seg til eksamen må studenten ha fått godkjent sin fordypningsoppgave og andre obligatoriske arbeidskrav i studiet, og hatt minimum 80 % fremmøte i gruppene og i den øvrige undervisningen hvor det stilles krav til frammøte. Praksisstudiet må være vurdert til bestått og med maksimum 10 % fravær.

10 Krav til kvalifikasjoner til undervisningspersonalet

Undervisningen skal være basert på det fremste innen forskning og erfaringsbasert kunnskap innenfor psykiatrisk og psykosomatisk fysioterapi. De som skal undervise på studiet bør ha en kombinasjon av teoretisk kompetanse og klinisk erfaring innen de aktuelle fagområdene.

De fysioterapeutene som skal veilede i den psykomotoriske undersøkelsen må ha gjennomført videreutdanning i psykomotorisk fysioterapi.

11 Litteratur/kilder

Litteratur/kilder tilsvare ca. 1500 sider + 500 sider selvvalgt pensum. Litteratur er spesifisert i vedlegg. Aktuelle artikler vil komme i tillegg.

PENSUMLISTE, 30 STUDIEPOENG, FAGSPESIFIKK FORDYPNING I FYSIOTERAPI

Benum, K og Ursin, T (1997) *Dissosiasjon som beskyttelse mot overgrep* artikkel i Tidsskrift for norsk psykologforening 34/97, 11 sider

Bunkan, Berit H. (1998) *Kompendium i psykomotorisk fysioterapi* Pensumtjenesten, 70 sider

Ibid. (1996) *Muskelspenninger, Respirasjon og Kroppsbilde* Universitetsforlaget s. 20 -192, 204 - 212, i alt 180 sider

Bûlow - Hansen, Aadel (1965) *Problemer ved behandling av muskelspenninger* Foredrag holdt i Norsk kjeveortopedisk forening 27. okt. 65

Christie, H. J. (1997) *Når symptomet blir den gode hjelper. Dissosiering som terapeutisk metode ovenfor utsatte for seksuelle overgrep* artikkel i tidsskrift for norsk psykologforening, 34\97, 9 sider

Espnes, G.A. Smedslund, G. (2001) *Helsepsykologi* Gyldendal Akademisk, kap 1 og 2,28 sider

Gretland, A. (1999) *Kroppens spor - en utfordring i psykiatri. Rapport fra prosjekt Fysioterapi i psykiatri.* Regionsykehuset i Tromsø, 88 sider..

Ibid (1992) *Fysioterapeutisk undersøkelse* Gyldendal Norsk Forlag, s. 91 - 131, 40 sider

Heap, K. (1998) *Gruppemetode for helse og sosialarbeidere* Universitetsforlaget, 4. utgave, 280 sider

Holmberg, K. (2000) *Kroppen og traume* Stiftelsen Psykiatrisk opplysning, Breigt. 21, 4000 Stavanger, 20 sider

Håkonsen, K.M.(2003) *Innføring i psykologi* Gyldendal Akademisk, 3. reviderte utgave Kap. 8, 17 sider kap. 16 s. 272 - 280, 8 sider, i alt 25 sider

Ianssen, Berit (red.) (1997) *Bevegelse, Liv og Forandring, i Aadel Bulow - Hansens spor* Cappelen Akademisk Forlag s. 11 - 40, s. 49 - 54, 73 - 78, 91 - 98, 126 - 189, i alt 115 sider

Knardahl, Stein. (1998): *Kropp og sjel* Universitetsforlaget, Oslo s. 113 – 219, i alt 106 sider

Kvale, S. (1997) *Det kvalitative forskningsintervjuet* Ad Notam Gyldendal, Oslo, Kap 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 97 sider

Meisingseth, G. C (1996) *Fysioterapi som døråpner til psykoterapi, hvordan jobber fysioterapeuter i et barne- og ungdomspsykiatrisk team?* NFFs faggruppe for psykiatrisk og psykosomatisk fysioterapi, NFF og Statens helsetilsyn, 1996, 35 sider

Moe, T., Retterstøl, N., Sørensen, M. (1998) *Fysisk aktivitet, en ressurs i psykiatrisk behandling* Universitetsforlaget Oslo, S. 43 - 48, s. 50 - 65, 69 - 76, 79 - 87, 89 - 96, i alt 42 sider

Rudbeck, C. E. (2001) *Grasping the existential anatomy: the role of bodily empathy in clinical communication* in K. Toombs (Ed) *Handbook of phenomenology and medicine*, Kluwer Academic Publishers 17 sider

Skatteboe, U. B. (1990) *Å være i samspill* Statens spesiallærerhøgskole, s. 63 - 98: i alt 35 sider.

Thomquist, Elme. (1998): *Klinikk, kommunikasjon, informasjon* Ad Notam Gyldendal. s. 17 - 26, s. 28 - 33, s. 68 - 122, s. 127 - 168, s. 193 - 200, s. 218 - 238 i alt 136 sider

Øvreberg, G. (2003) *Psykomotorisk fysioterapi til barn* i A. Ottesen Red. Samling av Gudrun Øvrebergs skriftlige materiale om psykomotorisk fysioterapi

SUM 1500 SIDER

SELVVALGT PENSUM

I tillegg skal studenten legge opp 500 sider selvvalgt pensum som skal ha relevans for læringsmål og tema i studiet.

Selvvalgt pensum skal godkjennes av studentens veileder til fordypningsoppgaven

ANBEFALT LESNING, ARBEIDSDOKUMENTER OG VIDEOER TIL BRUK I PRAKTISK TRENING OG I TILRETTELAGT ARBEID

Brodal, P. (2001) *Sentralnervesystemet* Universitetsforlaget, 3 utgave, kap. 6, 16 og 17, i alt 118 sider (forutsettes kjent fra grunnutdanningen)

Dalland, O. (1993) *Metode og oppgaveskriving for studenter* Universitetsforlaget, 178 sider (Boka forutsettes kjent fra grunnutdanningen)

Skatteboe, U.B. Video 1 (2000) *Basal kroppskjennskap, gruppeveiledning*

Øvreberg, Gudrun, video *psykomotorisk undersøkelse* (kan lånes på biblioteket på HIST) men anbefales kjøpt

Ibid, kompendium Ottesen A. red (2003) *Samling av Gudrun Øvrebergs skriftlige materiale om psykomotorisk fysioterapi*

Ibid, video *Bevegelse og bevisstgjøring 1 og 2*